

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

ННІ АДГ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

_____ О.О. Новомлинець

"__" _____ 2021 р.

ПРОГРАМА

**вступних випробувань (творчих конкурсів)
з рисунку архітектурної деталі та креслення для вступу на
навчання для здобуття ступеня бакалавра за
спеціальностями: 191 «Архітектура та містобудування»
(ОП «Архітектура та містобудування») та 022 «Дизайн»
(ОП «Дизайн середовища»)**

Чернігів 2021

Програму творчого конкурсу з рисунку розроблено комісією для проведення творчого конкурсу з рисунку та креслення для вступу на навчання для здобуття освітнього ступеня бакалавр за спеціальностями 191 "Архітектура та містобудування" та 022 "Дизайн"

Затверджено на засіданні кафедри Архітектури та дизайну
середовища
27 січня 2021 р., протокол №07
Зав. кафедри _____ (Савченко О.В.)

Загальні положення

Для конкурсного відбору вступників до Чернігівського національного технологічного університету для здобуття ступеня бакалавра за спеціальностями 191 "Архітектура та містобудування" та 022 "Дизайн" як для таких, що входять до Переліку спеціальностей, прийом на навчання за якими здійснюється з урахуванням рівня творчих та/або фізичних здібностей вступників, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 15 жовтня 2015 року №1085, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 04 листопада 2015 року за №1351/27796, використовуються результати творчого конкурсу з рисунку та креслення, який передбачає перевірку та оцінювання творчих здібностей вступника.

Творчий конкурс проводиться за один день у вигляді двох випробувань з рисунку архітектурної деталі та креслення по дві астрономічні години кожне з перервою між ними у півгодини, від 15 до 30 хвилин додається на організаційну роботу.

ПРОГРАМА ТВОРЧОГО КОНКУРСУ З РИСУНКУ

Мета творчого конкурсу

Творчий конкурс з рисунку при прийомі на навчання для здобуття ступеня бакалавра за спеціальностями 191 "Архітектура та містобудування" та 022 "Дизайн" проводиться з метою розкриття творчого потенціалу абітурієнтів та визначення їх можливості засвоювати відповідну фахову навчальну програму та успішно опанувати освітньо-професійну програму підготовки бакалаврів за спеціальностями 191 "Архітектура та містобудування" та 022 "Дизайн" у цілому.

Вимоги до здібностей та підготовки вступників

Вступник повинен мати необхідне для архітектора і дизайнера розвинуте об'ємно-просторове мислення, здатність запам'ятовувати і фіксувати зорові враження. У частині образотворчої грамотності вступник повинен знати:

- закономірності побудови основних геометричних форм;
- композиційні закономірності;

– закони лінійної перспективи для відображення тривимірного світу на двомірній площині.

Задачі творчого конкурсу

Головна задача творчого конкурсу з рисунку – перевірка образотворчих здібностей вступників. Також творчий конкурс спрямований на перевірку підготовленості вступників до навчання, тобто перевірку наявності відповідних умінь та навичок, які забезпечують реалізацію образотворчих здібностей у навчальному процесі. Під час творчого конкурсу визначаються:

- наявність у вступників основ візуальної графічної культури, специфічного фахового сприйняття об'ємно-просторового оточення;
- рівень сформованості об'ємно-просторового мислення;
- рівень основних навичок графічного зображення (уміння скомпонувати рисунок, передати відповідні пропорції, засобами штрихування передати світлотіньові градації, тональні відношення, форму, фактуру, матеріальність елементів натюрморту, домогтися певної тональної завершеності).

Форма та умови проведення творчого конкурсу з рисунку

Творчий конкурс з рисунку проводиться у формі рисування з натури гіпсової архітектурної деталі (капітель, розетка, голова) на тлі монохромної драпіровки.

Творчий конкурс з рисунку проводиться у специфічно обладнаних аудиторіях.

Рисунок виконується на аркуші паперу формату А3, графітними олівцями. Строк виконання – 2 академічні години.

Загальні вимоги до роботи вступника

1. Повністю виконати передбачений завданням графічний об'єм за відведений для проведення творчого конкурсу час.
2. Правильно скомпонувати зображення на аркуші паперу.
3. Виявити особливості конструкції об'ємів, пропорційні співвідношення предметів, передати тональні характеристики, фактуру і матеріальність, урахувати повітряну та лінійну перспективу форм об'єктів, правильно побудувати форму та деталі об'єктів,

виявити співвідношення світла та тіні, матеріалу та фактури засобами конструктивно-тональної побудови.

4. Виконати роботу графічно грамотно, переконливо, прорисувати деталі та узагальнити рисунок.

Методичні рекомендації до виконання роботи

Творчий конкурс з рисунку визначає, з одного боку, рівень фахового мислення, чуттєвого і раціонального пізнання об'ємно-просторового оточення, з іншого боку – рівень умінь та навичок використовувати графічні засоби виразності для самовираження, самореалізації творчих задумів. Процес виконання творчого конкурсного завдання з рисунку передбачає встановлення постійного і дуже тонкого візуального і понятійного зв'язку між натурним об'єктом (натюрмортом) і тим, хто його відображає на картинній площині, між усіма елементами натури і рисунку. Такий зв'язок забезпечується знанням і умінням використовувати графічні засоби виразності для виконання поставлених задач.

При роботі над завданням необхідно враховувати:

- вибір точки зору, урівноважене зображення на аркуші заданого формату;
- послідовність виконання всіх етапів рисунка натюрморту в цілому, а не окремих зображуваних елементів;
- уточнення взаємного розташування предметів натюрморту;
- визначення місцеположення лінії горизонту;
- дотримання основних пропорцій всіх елементів натюрморту;
- виявлення об'ємів за допомогою світлотіньових градацій з дотриманням тонального масштабу, передачі світлових рефлексів, власних і падаючих тіней.

ЛІТЕРАТУРА

1. Анисимов Н. Н. Основы рисования /Н. Н. Анисимов. – М.: Стройиздат, 1977. – 168 с.
2. Антонович Є.А., Шпільчак В.А. Малюнок і живопис: Методичні рекомендації. – К., 1990.
3. Костерин Н. П. Учебное рисование /Н. П. Костерин. – М.: Просвещение, 1984. – 242 с.
4. Ковальчук Т. М. Методичні вказівки до виконання завдань з натури геометричних тіл /Т. М. Ковальчук. – Макіївка :

- Донбаська національна академія будівництва та архітектури, 1999.
5. Школа изобразительного искусства. – М.: Искусство, 1965. 5. Дейнека А. А. Учитесь рисовать /А. А. Дейнека. – М.: Академия художеств СССР, 1961. – 224 с.
  6. Филиппов В. А. Основы техники рисунка /В. А. Филиппов. – М.: Профиздат, 1966. – 72 с.
  7. Гамаюнов В. Н. Рисунок и живопись. Введение в теорию изображения /В. Н. Гамаюнов. – М.: Всесоюз. заоч. ин-т текстил. и легкой пром-сти, 1971. – 163 с.
  8. Радлов Н. Э. Рисование с натуры /Н. Э. Радлов. – Л.: Художник РСФСР, 1978. – 130 с.
  9. Шорохов Е. В. Основы композиции /Е. В. Шорохов. – М.: Просвещение, 1979. – 304 с.
  10. Королев В. А. Материалы и техники рисунка /В. А. Королев. – М.: Изобразительное искусство, 1984. – 96 с.
  11. Соловьева Б. А. Искусство рисунка /Б. А. Соловьева. – Л.: Искусство, 1989. – 256 с.
  12. Кирцер Ю. М. Рисунок и живопись : практическое пособие /Ю. М. Кирцер. – М.: Высшая школа, 1992. – 270 с.
  13. Сухенко В. О. Рисунок : навчальний посібник /В. О. Сухенко. – К.: Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури, 2004. – 184 с.
  14. Ростовцев Н. Н. История методов обучения рисованию /Н. Н. Ростовцев. – М.: Просвещение, 1982. – 240 с.
  15. Беда Г. В. Основы изобразительной грамоты /Г. В. Беда. – М.: Просвещение, 1981. – 239 с.
  16. Методические рекомендации по самостоятельной учебно-творческой практике студентов по рисунку. – Львов, 1982.
  17. Ростовцев Н.Н. Академический рисунок. – М., 1984.
  18. Учебный рисунок в Академии художеств. – М., 1990.
  19. Школа изобразительного искусства: В 10 вып. – М., 1987-1992.

КРИТЕРІЇ оцінювання підготовленості вступників на творчому конкурсі з рисунку для вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра за спеціальностями 022 "Дизайн" та 191 "Архітектура та містобудування"

Результати творчого конкурсу оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів. **Характеристика роботи вступника та відповідна оцінка в балах:**

– **оцінка 185-200 балів** виставляється за роботу, яка відповідає всім загальним вимогам до робіт вступників і виконана на 80-100 %;

– **оцінка 155-184 бали** виставляється за роботу, в якій є незначні відхилення від загальних вимог, непереконливість композивання, не зовсім точні пропорції, порушення в деталях, і яка виконана на 60 – 80 %;

– **оцінка 124-154 бали** виставляється за роботу з серйозними помилками в композиванні, з порушеннями в пропорціях, моделюванні, неточностями в деталях і виконану на 50 – 60 %;

– **оцінка 100-123 бали** виставляється за роботу, в якій абсолютно не виконані загальні вимоги, зображення не скомпоновано, розміщення предметів на аркуші є випадковим, пропорції спотворені, тональне рішення безграмотне, деталі не прорисовані, рисунок не узагальнений і яка виконана менше ніж на 50 %.

Загальна оцінка від 100 до 123 балів вважається незадовільною.

Специфіка проведення та оцінювання творчих робіт полягає в тому, що протягом вступного випробування з кожної дисципліни виконується одне завдання, результатом якого повинна бути завершена творча робота.

У переважній більшості випадків при оцінюванні творчого потенціалу особистості абітурієнта враховуються лише параметри, які можуть у майбутньому забезпечити безпосередній творчий результат. Однак людська особистість – цілісне поняття, в якому всі компоненти взаємопов'язані. Тому оцінювання результату вступного випробування відбувається не тільки як накопичення балів, творча робота оцінюється в комплексі як системний та завершений твір.

При оцінці творчих робіт вони аналізуються з позицій виразності, логічного завершення та естетичної доцільності, з точки

зору відповідності сучасним вимогам до навчальної методики виконання подібних робіт.

Оцінка складається з таких компонентів:

1. Компонування (0-10)

8-10 балів – вдале розташування предметів, в аркуші присутня рівновага;

4-7 балів – незначні похибки;

0-3 балів – відсутність рівноваги, зображення виходить за рамки формату, або дуже мале.

2. Пропорції (0-10)

8-10 балів – пропорції предметів відповідають дійсності;

4-7 балів – незначні похибки;

0-3 балів – в роботі повний безлад, пропорції предметів не відповідають дійсності.

3. Перспектива (0-10)

8-10 балів – рисунок побудовано згідно законів перспективи, відчувається простір;

4-7 балів – недоліки в побудові;

0-3 балів – відсутність побудови перспективи.

4. Тональні відношення (0-10)

8-10 балів – в рисунку є чітка градація тону від темного до світлого;

4-7 балів – незначні порушення, один тон попадає в інший;

0-3 балів – відсутність тональних відношень, робота сіра, невиразна.

5. Світлотінь (0 - 10)

8-10 балів - в предметах відчувається об'єм, просліджується світло, полиск, напівсвітло, напівтінь, тінь, рефлекс, падаюча тінь;

4-7 балів – незначні помилки;

0-3 балів - відсутність об'єму, зображення площинне.

6. Конкретизація (0 - 10)

8-10 балів - приділена увага до деталей;

4-7 балів – невеликі недоліки в зображенні предметів; 0-3 балів – відсутність деталей.

7. Індивідуальний підхід (0 - 10)

8-10 балів – відчувається авторський підхід у виконанні роботи;

4-7 балів – робота виконана автоматично, без індивідуальних особливостей; 0-3 балів – відсутність смаку у роботі.

8. Володіння матеріалом (0 - 10)

8-10 балів – майстерне володіння олівцем, використання олівців різної тональності, робота чиста;

4-7 балів – робота виконана правильно з незначними помарками 0-3 балів – нерозуміння в виконанні роботи.

9. Узагальнення (0 - 10)

8-10 балів – виділення в роботі головного, другорядного, плановість; 4-7 балів – плутанина планів;

0-3 балів – відсутність першого, другого плану.

10. Завершеність (0 - 10)

8-10 балів – робота має завершений вигляд; 4-7 балів – окремі ділянки роботи не завершені 0-3 балів – більша половина роботи не виконана.

Робота оцінюється за 100-бальною шкалою, після цього до отриманої суми балів додається 100 балів. Таким чином, оцінка знаходиться в інтервалі від 100 до 200 балів.

ПРОГРАМА ТВОРЧОГО КОНКУРСУ З КРЕСЛЕННЯ

Вступне випробовування (творчий конкурс) з креслення має за мету виявити вміння абітурієнта використовувати правила і способи виконання креслень, потрібних для практичної та творчої діяльності, здатність до просторового мислення.

На іспиті абітурієнтам пропонується виконати задачу за індивідуальним варіантом на побудову невідомої проекції деталі або сукупності деталей та побудову аксонометрії.

Креслення виконується на аркуші ватману формату А3 графітними олівцями. Тривалість іспиту – 2 години.

На іспиті з креслення вступник до Університету повинен виявити:

- знання методів проекційного креслення;
- знання методів побудови і подачі аксонометричних зображень форм і предметів;
- уміння акуратно і правильно володіти креслярськими інструментами; – знання елементарних правил оформлення креслень; – уміння користуватися шрифтами.

ОБСЯГ ВИМОГ

Викреслення контурів деталей і предметів та нанесення розмірів по заданому варіанту.

Проекційне креслення. Метод паралельного проєціювання. Метод проекційного креслення. Метод побудови ортогональних проєкцій. Побудова геометричних фігур в системі ортогональних проєкцій і в аксонометрії. По двох заданих проєкціях правильних геометричних фігур виявлення третьої і побудова аксонометрії.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ

Перша група – проекційні помилки на кресленні. До них відносяться неправильне розташування трьох проєкцій об'єкта, неточність зображення видимих і невидимих ліній, неповнота і неточність відповідності аксонометричного зображення і ортогональних проєкцій об'єкта, недотримання симетрії, нераціональний вибір виду аксонометричної проєкції.

Друга група – композиційні вимоги до роботи. На аркуші необхідно представити рівноважне розташування усіх елементів креслення, тобто елементи креслення повинні рівномірно заповнювати аркуш, не концентруючись до центру аркуша, не притискаючись до кромки і не збиваючись у будь-яку сторону. Ті ж вимоги відносяться до композиції заголовку. Рамка викреслюється обов'язково.

Третя група – критерії оцінки за якість виконання окремих елементів креслення на аркуші – це якість виконання ліній, спряжень, стрілок, цифр, літер. На кресленнях повинно бути чітко видно різницю між товщинами для трьох видів ліній: видимого контуру (основних), ліній невидимого контуру (у два рази тонше) і усіх інших ліній – осьових, розмірних, радіусів тощо. Оцінюється якість самих ліній – вони повинні бути з рівними краями, товщина ліній одного виду повинна бути однаковою по всьому полю креслення, перетини ліній в кутах та місцях стикування – чистими, з рівними кромками і гострими кутами, спряження – без видимих потовщень і уступів, а також помітних переломів, тонкі лінії – без розривів. Цифри і літери одного розміру повинні мати однакову висоту, з однаковими елементами, з правильними спряженнями і виконані в одному стилі. Стиль шрифту може бути довільним.

Оцінка складається з таких компонентів:

1. Композиція на аркуші формату А-3 – оцінюється розміщення елементів креслення на аркуші в залежності від щільності графічного зображення:

10 балів – без похибок;
9–8 балів – 1-2 похибки;
7–6 балів – 3-4 похибки;
5–0 балів – 5 і більше похибок.

2. Геометрична побудова – оцінюється правильність побудови паралельних та перпендикулярних прямих:

30 балів – без похибок;
29–25 балів – 1-2 похибки; 24–20 балів – 3-4 похибки; 19–15 балів – 5-6 похибок;
14–0 балів – 7 і більше похибок.

3. Правильність обраного методу проєціювання – оцінюється правильність вирішення завдання:

30 балів – без похибок
29–25 балів – 1-2 похибки; 24–20 балів – 3-4 похибки; 19–15 балів – 5-6 похибок;
14–0 балів – 7 і більше похибок.

4. Об'єм виконаної роботи – оцінюється завершеність виконання елементів креслення та обох завдань в цілому:

10 балів – без похибок;
9–8 балів – 1-2 похибки;
7–6 балів – 3-4 похибки;
5–0 балів – 5 і більше похибок.

5. Техніка виконання – оцінюється володіння технікою олівцевої графіки, якість нанесення прямих та кривих ліній. Правильність співвідношення товщин та насиченості ліній, культура графіки в цілому:

20 балів – без похибок;
19–15 балів – 1-2 похибки; 14–10 балів – 3-4 похибки; 9–5 балів – 5-6 похибок;
4–0 балів – 7 і більше похибок.

Робота оцінюється за 100-бальною шкалою, після цього до отриманої суми балів додається 100 балів. Таким чином, оцінка знаходиться в інтервалі від 100 до 200 балів.

СУМАРНА ОЦІНКА ЗА ТВОРЧИЙ КОНКУРС

Сумарна оцінка за творчий конкурс знаходиться як середнє арифметичне оцінок за компонентами «рисунок» та «креслення».

ЛІТЕРАТУРА

1. Анисимов Н. Н. Основы рисования /Н. Н. Анисимов. – М.: Стройиздат, 1977. – 168 с.
2. Костерин Н. П. Учебное рисование /Н. П. Костерин. – М.: Просвещение, 1984. – 242 с.
3. Филиппов В. А. Основы техники рисунка /В. А. Филиппов. – М.: Профиздат, 1966. – 72 с.
4. Гамаюнов В. Н. Рисунок и живопись. Введение в теорию изображения /В.Н. Гамаюнов. – М.: Всесоюз. заоч. ин-т текстил. и легкой пром-сти, 1971. – 163 с.
1977. Радлов Н. Э. Рисование с натуры /Н. Э. Радлов. – Л.: Художник РСФСР, 1977. – 130 с.
5. Шорохов Е. В. Основы композиции /Е. В. Шорохов. – М.: Просвещение, 1978. – 304 с.
6. Королев В. А. Материалы и техники рисунка /В. А. Королев. – М.: Изобразительное искусство, 1984. – 96 с.
7. Соловьева Б. А. Искусство рисунка /Б. А. Соловьева. – Л.: Искусство, 1989. – 256 с.
8. Кирцер Ю. М. Рисунок и живопись: практическое пособие /Ю. М. Кирцер. – М.: Высшая школа, 1992. – 270 с.
9. Сухенко В. О. Рисунок: навчальний посібник /В. О. Сухенко. – К.: Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури, 2004. – 184 с.
10. Ростовцев Н. Н. История методов обучения рисованию /Н. Н. Ростовцев. – М.: Просвещение, 1982. – 240 с.
11. Беда Г. В. Основы изобразительной грамоты /Г. В. Беда. – М.: Просвещение, 1981. – 239 с.
12. Антонович Є.А., Васишин Я.В., Шпільчак В.А. Креслення: Навч. посібник /За ред. проф. Є.А.Антоновича. – Львів: Світ, 2006. – 2006. 512 с.
13. Годік Є.І., Лисянський В.М., Михайленко В.Є. та ін. Технічне креслення: Підручник. – К.: Вища шк., 1971. – 248 с.
14. Единая система конструкторской документации. – М.: Госстандарт, 1988. – 275 с.

15. Единая система конструкторской документации: Общие правила выполнения чертежей. – М.: Госстандарт, 1976. – 238 с.
16. Інженерна графіка: Довідник /За ред. А.П.Верхоли. – К.: Техніка, 2001. – 268 с.
17. Кашченко О.В., Левіна Ж.Г., Ніколаєнко Т.П., Ботвіновська С.І., Вишневська О.В. Креслення: Навч. посібник. – К.: КНУБА, 2002.– 158 с.
18. Михайленко В.Є., Ванін В.В., Ковальов С.М. Інженерна графіка: Підручник /За ред. В.Є.Михайленка. – К.: Каравела, 2003. – 288 с.
19. Хаскін А.М. Креслення: Підручник. – К.: Вища шк., 1976. – 436 с.